

DAVONE SOLO *John van der Veer*

RECENSIE

DUTCH DESIGN VAN DEENSE BODEM

Davone bestaat pas sinds 2006. Toch hebben de luidsprekers van het Deense merk de uitstraling van een heel andere tijd. De jaren 50 lijken te herleven, met invloeden van ver daarvoor: Jugendstil, Amsterdamse School, Berlage. Bedriegt de schijn, zoals zo vaak, of gaat de ontwerper ook in auditief opzicht terug naar de tijd dat alle geluid analoog was? We luisterden naar de Davone Solo, met de oren wijd open. En met de ogen vaak ook dicht, in een poging niet in de verleiding te komen: “Kijk, zo klinkt het”.

Paul Schenkel is de naam, luchtvaartingenieur en afgestudeerd in natuurkunde. Bovendien, U raadt het al, is de Nederlander behept met een ongebreidelde passie voor muziek, akoestiek én industriële vormgeving. De verhuizing naar Denemarken en een ontmoeting met zijn nieuwe landgenoot Klavs Bro Olesen hebben, na enige tijd, geresulteerd in Davone luidsprekers. Klavs Bro Olesen (de ‘v’ is in het Deens als klinker een milde ‘oe’, de samentrekking ‘av’ wordt, net als in het Nederlands, uitgesproken als ‘au’; Kopenhagen, oftewel København spreek je uit als Kubb’nhau) is een gerespecteerd ontwerper van kerkorgels en nog steeds betrokken bij het bedrijf. Het werk van de Deense orgelbouwer heeft Paul Schenkel geïnspireerd tot zijn geestes-kinderen, de luidsprekermodellen van Davone. Maar ook industriële ontwerpen vormen een belangrijke bron van inspiratie, met name meubeldesign. Het is dan ook geen toeval dat de aandacht van de pers bij het verschijnen van een van de eerste modellen van Davone, de ‘Ray’, in juni 2010, in eerste instantie uitging naar het ontwerp en direct werd gekoppeld aan design topstukken uit de meubelindustrie. Paul Schenkel maakt er ook geen geheim van dat ‘Ray’ een eerbetoon is aan ontwerper Charles Eames en zijn vrouw Ray Kaiser, die in 1956 hun legendarische lounge chair aan de wereld toonden. De nauwe relatie tussen ontwerp en klank is bepaald niet nieuw in Denemarken, Bang & Olufsen is in dat opzicht óók een voorbeeld geweest voor Paul Schenkel.

Kerk

Zo’n 30 kilometer ten noorden van Kopenhagen ligt de plaats Hillerød. Hier wordt in de zomer van 2006 Davone officieel opgericht en start het bedrijf met de productie van de eerste serie van de ‘Rithm’, het oermodel. Inmiddels heeft Davone een 60m² grote luisterruimte betrokken en omgedoopt tot Værlose Studio, naar het nabijgelegen plaatsje Værlose, zo klein dat het geen zelfstandige gemeente is. Værlose ligt een stuk zuidelijker dan Hillerød en schurkt daardoor dicht tegen Kopenhagen aan. In de studio worden de luidsprekers getest en de vormen aan een langdurige, kritische blik onderworpen. Die vormen lijken in eerste instantie ontsproten aan de jaren vijftig, maar al snel doemen associaties op met stijlen van ver daarvoor: de Jugendstil, Berlage en tijdgenoten. Wie vorig jaar de prachtige tentoonstelling ‘Leven in de Amsterdamse School’ in het Amsterdamse Stedelijk Museum heeft mogen meemaken, zal het met me eens zijn dat de Davone luidsprekers er niet zouden misstaan. De eerste schetsen die Paul Schenkel op papier heeft gezet doen bovendien sterk denken aan vormen uit de kerk. De afgeronde spitsboog, oneerbiedig gezegd de helft van de ‘M’ van het McDonalds logo, komt voor in een aantal Nederlandse Cisterciënzer kloosters en kerken, het interieur van Antoni Gaudí’s meesterwerk La Sagrada Familia te Barcelona én de fameuze Grundvigskerk in Kopenhagen. Voeg daarbij het contact van de luidsprekerbouwer met Klavs Bro Olesen en je zou kunnen veronderstellen dat de Deense

kerkorgelontwerper niet alleen in auditief en constructief opzicht inspirerend is geweest voor Paul Schenkel.

Walnoot

Het topmodel van Davone, het vlaggenschip van het bedrijf, is de 'Grande', sinds 2017 uitgevoerd met de nieuwe Beryllium dome tweeter. Ook dit model is geïnspireerd op een meubel; de Grande oogt als een ietwat comfortabel ingezakt kussen van een chaise longue. Ons testmodel, de 'Solo', zit pal onder dit vlaggenschip. De vorm van de luidspreker komt over als een smalle, ranke peer, in ieder geval als een vorm uit de natuur. 'Organisch' is in dit verband een veelgebruikte term. In die zin is de associatie met Jugendstil, de ideeën van architect Antoni Gaudí en antroposoof Rudolph Steiner wel heel prominent aanwezig. Davone heeft deze vorm bereikt door multiplex platen met stoomtechnieken sterk te buigen. Nu is deze techniek bekend van, alweer, de meubelindustrie, maar de manier waarop Paul Schenkel en de zijnen het vrij dikke materiaal onder hoge temperaturen en druk hebben weten te buigen in allerlei extreme vormen, getuigt van ongekend vakmanschap en gevoel voor precisie. De buitenste, zichtbare laag van het multiplex is walnoot. Volgens de documentatie zijn andere modellen uitgevoerd in beukenhout, heb dit op de foto's niet kunnen ontwaren. De vorm van de kast heeft natuurlijk ook een klankmatige functie. In de computer is met de nieuwste 3D CAD technieken het interieur van de luidspreker ontworpen om interne staande golven rond de 150Hz, de achillespees van veel vloerstaanders, te vermijden. De zeer onregelmatige, zij het symmetrische, vorm, waarin geen enkele rechte hoek te bespeuren valt en sensualiteit het toverwoord lijkt, speelt hierin ook een belangrijke rol. Bovendien is het materiaal door het extreme buigen superstijf geworden, wat ook een positieve uitwerking op de klank heeft. Last but not least: voor ieder model van Davone heeft Paul Schenkel een eigen voet ontworpen. De consequentie is dat zaken als spikes of andere externe stands niet of nauwelijks aan de orde (kunnen) zijn. Het houdt ook in dat de ontwerper in het bepalen van het klankbeeld de rol van de voet heeft laten meespelen. En, om op de zaken vooruit te lopen, dat hoor je.

Fluwelen balans

Om maar meteen met de deur in huis te vallen: de klank is inderdaad wat je zou verwachten van het ontwerp van de luidspreker, de uitstraling van de vorm en de ideeën van de bouwer, zowel met de ogen dicht als open. Veel merken richten zich tegenwoordig op het analytisch vermogen van een luidspreker, de rol van monitor die alle details genadeloos weergeeft en ook slechte producties in volle glorie beroerd laat klinken. Wie op zoek is naar een vloerstaander waarbij die eigenschap voorop staat, zal niet snel geneigd zijn als een baksteen voor de Davone Solo te vallen. Toch kun je aan deze luidspreker heel veel mooie eigenschappen toeschrijven. Ik moet toegeven dat ik absoluut tot het 'monitor' kamp behoor (heeft natuurlijk alles te maken met mijn werk als musicus en componist) maar heb toch met enorm veel plezier naar de Solo geluisterd en, naarmate de

tijd vorderde, een groeiende bewondering voor de ontwerper gekregen. Om te beginnen is het laag inderdaad volkomen vrij van staande golven, superstrak en toch heel warm. Je kunt de Solo bovendien behoorlijk dicht bij achter- en zijwanden plaatsen zonder problemen in de lage regionen. De lichte kleuring die de keuze voor dit type ontwerp met zich meebrengt betekent overigens niet dat er een frequentiegebied ontbreekt. Integendeel. Alles is vertegenwoordigd en levert een klankbeeld op dat weliswaar warm is, maar toch uitgesproken helder, prachtig dynamisch en subtiel gedefinieerd, met een rijke presence. Davone heeft naar eigen zeggen veel aandacht en tijd gestoken in het ontwerp van de cross overs. Of 'het' nu daarin zit, of in het ontwerp van de kast, of in de keuze voor de drivers weet ik niet. Maar het is een feit dat het geluidsbeeld een fluwelen balans oplevert die verslavend voor de oren werkt. Alsof je plaatsneemt in een van de luie luxe design fauteuils die model hebben gestaan voor Davone en het gevoel krijgt dat je noooooit meer wilt opstaan. Het ontwerp van de cross overs heeft als zeer prettige bijkomstigheid dat de zo lastige mid/hoog - hoog transitie buitengewoon soepeltjes verloopt. Geen productie loopt dicht. En daar is veel voor te zeggen als je met een permanente smile naar muziek wilt luisteren.

Buizen

Elders in dit blad staat een testverslag van de Unico 90 van Unison Research. Heb deze hybride geïntegreerde versterker, met een buizen voortrap, nog net een paar dagen op de Davone Solo mogen aansluiten, evenals een Quad set. In tegenstelling tot de bevindingen met de Audio Physic Codex luidspreker, verschenen in het aprilnummer van HVT, werkte de solid state versterking beter op de Solo dan de buizenvariant. Merkwaardig. Zou kleur op kleur, hoe licht ook, dan toch van invloed zijn? De Davone Solo is toevertrouwd aan het daglicht in 2016 en kost €7.600 per paar. Voor dat bedrag levert het Nederlandse ontwerp van Deense bodem met een Italiaanse naam een subtiel, uitgelezen klankbeeld met veel gevoel voor finesse. Heb, wederom, een extreem uiteenlopend scala aan muzieksoorten op de Solo losgelaten. Ze heeft al mijn perverse keuzes met open armen en een warme glimlach ontvangen. Het model zal niet in ieder interieur passen, maar het heeft mijn hart veroverd, met heimwee naar de tijd dat gevoel voor esthetica nog zo gekoppeld was aan vormen in de natuur. De klank van de Solo zal ongetwijfeld voer zijn voor de nodige discussie, zoals het hoort. Mij heeft het aan het twijfelen gebracht. Wellicht zou ik mijn voorliefde voor rigide luidsprekers met een wreed, genadeloos karakter toch wat moeten temperen. Peace man!

Meer informatie op de website van de importeur
www.dendaudio.nl

